

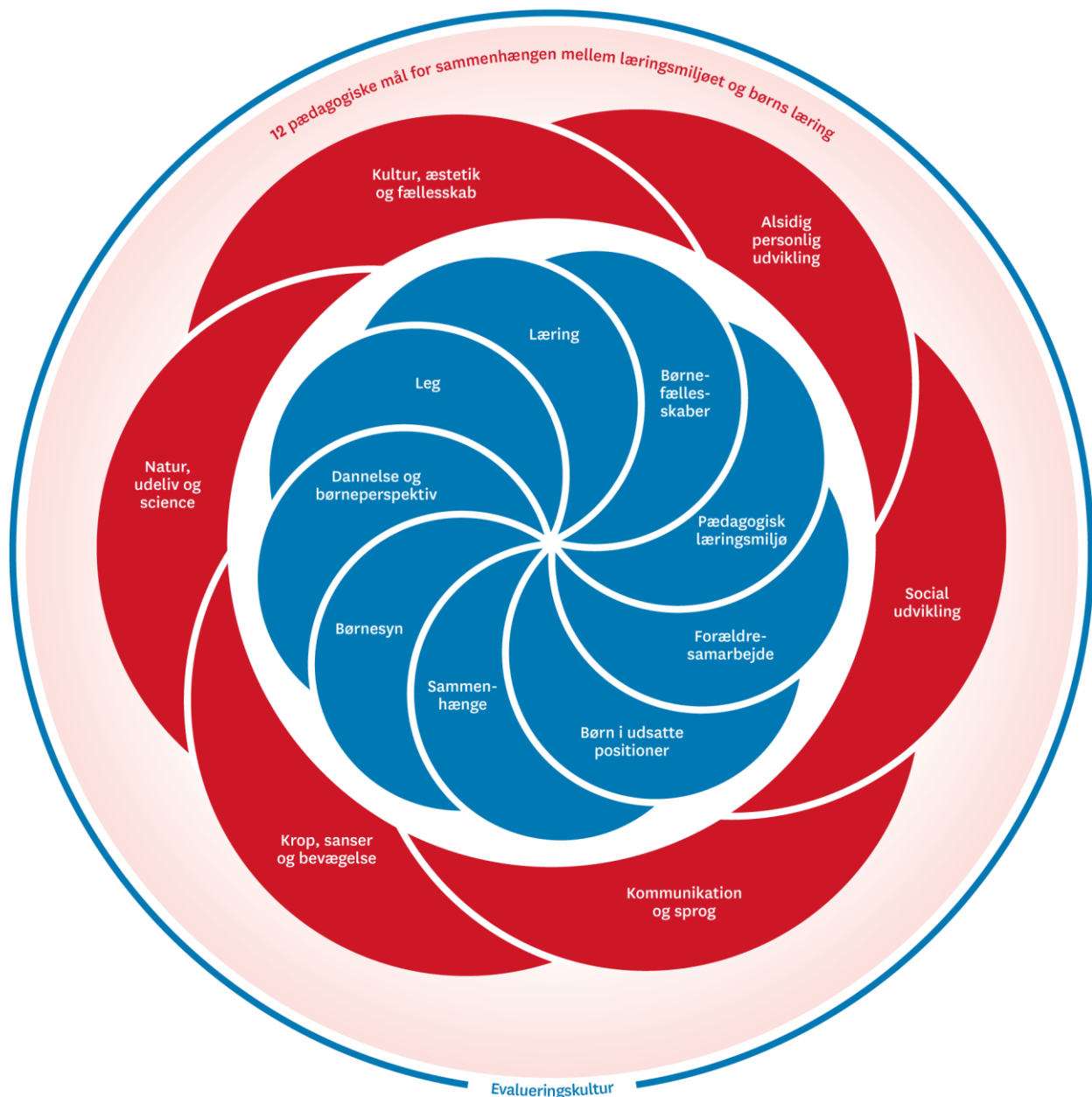
Pædagogisk læreplan for Børnehuset Skovsgårdsvej

Rev. september 2022

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse.

Hvem er vi?

Tryghed og nærvær

I Børnehuset Skovsgårdsvej er tryghed og nærvær i højsædet, og børnefællesskaber og leg er omdrejningspunkter i hverdagen.

Det betyder blandt andet, at børnene oplever tydelige og smilende voksne, og at der er fokus på, at alle skal føle sig velkomne og tages godt imod. Tryghed og omsorg fra de voksne er helt afgørende for børnenes udvikling og læring. Hos os vægter vi samarbejde og kommunikation højt, vi hjælper hinanden, og her åbner og lukker alle voksne, hvilket gør at alle voksne kender alle børn. Dette synes vi er unikt!

Legende og inspirerende voksne

For os er det vigtigt, at børnene altid møder omsorgsfulde, engagerede, inspirerende og legende voksne. Vi arbejder på, at skabe gode, inspirerende og sjove læringsmiljøer til børnene, og ser alle situationer i løbet af dagen som en mulighed for læring.

De voksne lærer børnene at hjælpe hinanden, og de motiverer børnene til at lære at klare ting selv. På denne måde har børnene mulighed for at opnå den selvstændighed, de har brug for, når de skal videre over i børnehaven og senere i skolen.

Den daglige leg og læring

Skovsgårdsvej har meget fokus på leg og gode børnefællesskaber. Vi har indrettet os sådan, at der er dannet inspirerende legemiljøer rundt omkring i hele huset.

Vi udnytter hvert et hjørne og krog af huset, så vi kan give børnene mulighed for fordybelse i legen.

Flere gange om ugen bliver børnene inddelt i mindre grupper, hvor vi sammen med børnene går på opdagelse i forskellige emner. Det kan f.eks. være natur, motorik og bevægelse eller emnet min familie. På den måde lærer børnene mange forskellige ting i de år, de går hos os.

På skovsgårdsvej har vi masser af plads. Børnehuset rummer egen legeplads til vuggestuen, samt en stor legeplads med mange muligheder for udfordringer og aktiviteter, som børn kan ønske sig, og en mindre legeplads bag huset, hvor der er bl.a. er en boldbane, som bliver brugt til alle mulige lege. Lige over for på den anden side af villavejen ligger et lille grønt område, som også er Skovsgårdsvejs "Fristedet" kalder vi det. Her tager vi på små udflugter sammen med børnene. Her er der nåletræer, frugttræer, bålplads og en lille bakke, som giver børnene mange muligheder for at boltre sig.

Fagligheden er i højsædet på Skovsgårdsvej, og derfor evaluerer og udvikler vi løbende vores pædagogiske praksis.

Samarbejde

Vi er en mindre institution, og derfor sker overgange til Skovsgårdsvej i en tryk og forudsigelig ramme, så børnene kan erobre alt det nye med mere nysgerrighed og gåpåmod.

For at sikre, at børnene får en god overgang til deres kommende skolegang, har vi på Skovsgårdsvej et tæt samarbejde med folkeskolerne i Nakskov. Børnehaven tager bl.a. ud og ser skolerne, leger på legepladsen, deltager i fælles arrangementer og børnene møder deres kommende førskole-pædagoger.

Vores forældre er en stor og fantastisk ressource og bidrager til, at vi har en velfungerende institution. Bl.a. er forældrene med til at arrangere fælles sommer- og julefest, som altid er hyggeligt for både børn, familier og personale.

Vi vægter et godt forældresamarbejde, samt en åben og ærlig dialog højt.

Fakta

Børnehuset Skovsgårdsvej ligger i et roligt villakvarter i Nakskov.

Børnehuset Skovsgårdsvej er et integreret dagtilbud fra 0-6 år.

Vi består af vuggestue og to børnehavestuer.

Vuggestuen (Solstrålerne) ligger i den ene ende af huset og har bl.a. en indhegnet legeplads, hvor vuggestuebørnene kan boltre sig og udvikle sig i ro og mag, uden at de store børn kommer susende.

Børnehaven er opdelt i to stuer Spilopperne og Haletudserne, med et tæt samarbejde på tværs. Dette betyder, at børnene ofte samles i mindre grupper på tværs af de to stuer, så alle kender alle. Aldersgruppe fra 2,10 – 6 år.

I gennemsnit har vi 11 vuggestuebørn og 46 børnehavebørn.

I ferieperioder kan der være samspasning med andre institutioner. Det betyder, at der f.eks. i sommerferien kan være perioder, hvor vi samles enten på Skovsgårdsvej eller i en anden institution. Dette vil altid blive kommunikeret ud i god tid til forældrene.

Vi har åben mandag til torsdag fra kl. 6.30-16.45 og fredage 6.30-16.

Fra 1. januar 2023 og 2 år frem, har forældrene i juni 2022 efter lovbestemt afstemning valgt at sige ja til et sundt frokostmåltid til deres børn mod ekstra betaling.

Personalet består af:

7 pædagoger, 2 pædagogiske assistenter, 1 pædagogstuderende, 1 FGU elev og 1 institutionsleder.

Pædagogisk grundlag

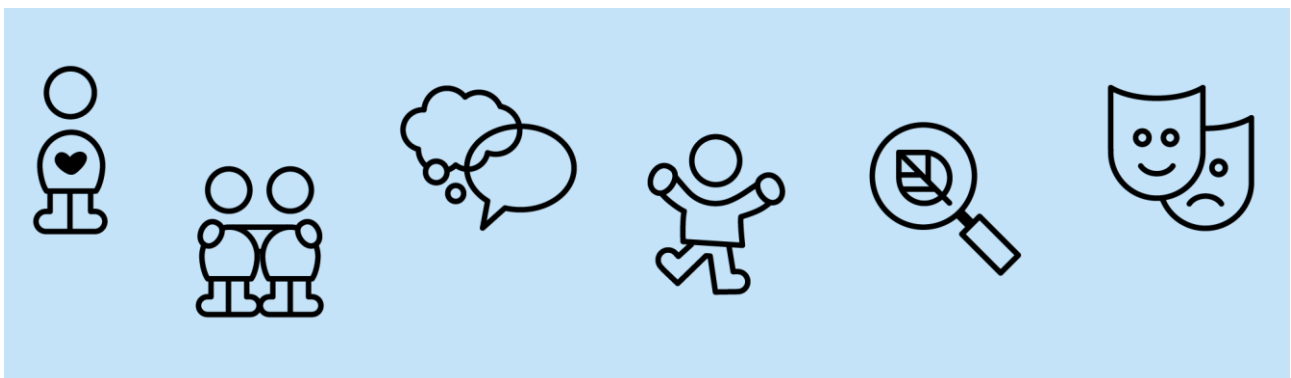

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.

- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

▪ Børnesyn

Alle vuggestue- og børnehavebørn tildeles ved opstart en primærvoksen. Denne har til opgave, at introducere barnet og familien til dagtilbuddet, samt løbende følge op på barnets progression.

Børnesyn for os betyder, at vi ser vigtigheden af, at man får lov til at være barn og legen optager en betydelig del af hverdagen i dagtilbuddet.

Alle børn ses, som et selvstændigt individ, der har forskellige behov og forskellige behov for hensyn.

Vi prioriterer plads til forskellighed.

Alle bliver anerkendt for den de er.

- Vi går i børnehøjde
- Sætter os i barnets sted

- Vi arbejder som udgangs punkt efter de 8 samspilstemaer (ICDP) (International Child Development Program: ICDP er et teori- og evidensbaseret program, der sigter mod at øge kvaliteten af samspillet mellem børn og voksne. Programmets grundlæggende mål er, at gøre voksne mere lydhøre over for børns behov, samt forbedre de voksnes evne til at møde børn på børnenes egne præmisser. Grundtanken i programmet er, at den bedste måde at hjælpe et barn på, er ved at hjælpe barnets omsorgspersoner – primært forældrene)
- Vi motiverer børn til at være nysgerrige
- Vi følger børnenes spor

Medbestemmelse: Børnene kan eksempelvis være med til, at vælge lege eller sange. De vælger selv, hvad de vil spise og hvor meget.

Vi synes det er vigtigt, at børnene oplever nærværende og omsorgsfulde voksne.

Bevidstheden om at bruge vores non verbale sprog. Vi inviterer børn ind med et åbent kropssprog (mimik, smil og øjenkontakt) og fysisk kontakt (en god krammer, holde i hånd, en tørstende/berørende arm om skulderen). Det gør vi for at signalerer, at DU er ønsket og alt er ok, jeg ser og hører DIG og er din trygge base altid. Den fysiske berøring gør en stor forskel for børn og giver tryghed og ro og uden tryghed=ingen læring

Som voksne går vi foran med at være nysgerrige og stiller spørgsmål.

Vi forsøger, at organisere vores læringsmiljøer og gruppe størrelser, ud fra hvad børnene har behov for. Børnene kan lege mange steder i hele huset og på legepladserne.

▪ **Dannelse og børneperspektiv**

Børneperspektivet er i højsædet på Skovsgårdsvej. Børnene skal opleve medindflydelse, medinddragelse og medbestemmelse.

Vi arbejder med:

- hvordan ser man sig selv og andre
- hvordan taler vi med hinanden
- de voksne følger børnenes initiativer
- vi tilrettelægge ud fra børnenes udvikling
- legetøj skal være tilgængeligt

- vi har fokus på sociale spilleregler. Hvordan leger vi sammen, hvordan er man en god kammerat?
- vi har fokus på accept af, at alle mennesker er forskellige og det er godt
- børnene er aktive deltager i deres hverdag, ex. inddrager børnene i dagligdags rutiner, dække bord, skære frugt osv.

Vi prioriterer børns ansvarsfølelse, da børn vokser med ansvar. Det kan være, at gå først ud på legeplads, lege "alene" i forskellige læringsrum.

Vi arbejder med værdier, om hvordan er vi sammen. Ex. vi prioriterer, at sidde ned og skaber en hyggelig nærmest hjemlig stemning, når vi spiser frokost og frugt.

▪ **Leg**

Legen har en helt unik og central rolle i børns udvikling og legen skaber og giver fællesskaber. Leg er selvfølgelig i højsædet på Skovsgårdsvej.

Legen skal være til stede igennem hele dagen for børnene og dette har vi stor fokus på.

Vi lægger stor vægt på de børneinitierede legefællesskaber:

- Funktionslege
- Regellege
- Rollelege – fantasilege som udvikler sig alt efter hvilke børn der deltager og hvor legen foregår. Legens rammer udvides i samspil.

Vi er med til at skabe rammerne for lege, både inde og ude.

Vi inviterer børnene til at lege.

Vi følger børnenes spor, hjælper med at sætte legen i gang og folder den ud.

Vi hjælper børnene med, at udvikle lege.

Børn udvikler sig igennem leg, og legen er med i alle læreplanstemaerne.

▪ **Læring**

Læring sker igennem hele dagen, i alle situationer og med udgangspunkt i alle læreplanstemaerne.

Vi har fokus på rutinerne, de planlagte aktiviteter samt de børneinitierede lege, der opstår spontant.

Læring sker i de legende tilgange.

De voksne positionerer sig efter børnenes behov. Hvem kan have brug for lidt ekstra hjælp fra de voksne i legen? Hvem har brug for, at de voksne observerer legen? Hvem har brug for, at det er de voksne, som planlægger legene?

De voksne er med til at udvikle legene, så det fælles erfaringsgrundlag og læringen bliver bredere hos børnene.

Børnene er med til selv at få og tage valg, ex. hvis man skal ud at lege, lære at mærke efter omkring kulde og varme.

Vi prioriterer både større og mindre gruppedannelser i løbet af dagen.

Vi er bevidste om forskellige behov børnene har i vores læringsmiljøer: tegne/skrive områder, dukkekrog, læsekrog, motorik, bygge med ting, samlinger osv.

Vi udfordre og opfordre børn til, at prøve nye ting, være eksperimenterende og være nysgerrige.

Der er en masse læring i konflikthåndtering og samspilsprocesser.

▪ **Børnefællesskaber.**

Børn søger automatisk børnefællesskaber og det er en meget vigtig del i deres hverdag og deres udvikling.

På Skovsgårdsvej vil vi gerne:

- at børnene føler sig som en del af et fællesskab
- at børnene ikke føler sig alene eller udenfor
- at børnene acceptere og respekterer hinanden
- at børn føler sig inkluderet
- at børnene er aktivt deltagende og udviser initiativ.

Vi sikre fællesskaber i både små og store grupper.

Vi arbejder meget med relationer barn/barn og barn/voksen.

Vi har øje for det enkelte barn.

Vi giver plads til, at børnene kan tage en pause, når de har brug for det.

Vi inddrager børnene i dagligdagens aktiviteter og praktiske gøremål, ex. åbne stue, dække bord, hente sovebørn, skære frugt osv.

Vi understøtter børnene i deres legerelationer.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

På Skovsgårdsvej er vi anerkendende overfor alle børn og voksne i mødet.

Vi er voksne, som er opmærksomme på at være i børnehøjde.

Vi vil skabe trygge rammer for alle børn for at give de bedste betingelser for udvikling.

Vi tilstræber at inddrage børnene dagen igennem.

Vi er opmærksomme på, at det er hele dagen, vi har læringsmiljøer.

Vi sætter formål på hverdagen for rutiner, børneinitierede lege og pædagogiske aktiviteter.

Vi er opmærksomme på og arbejder med vores voksen-positioneringer dagen igennem.

Vi er bevidste om, at tilrettelægge læringsmiljøer efter børnesammensætning – og deres behov.

- Vi tilbyder medbestemmelse i hverdagen for børnene, ex. børnemøder, ”hvad kunne du tænke dig at lege”, ”hvor har du lyst til at lege”, mærke efter hvad man har lyst til.
- Ex. kan være faste pladser, fast voksen i spisesituation, ekstra fokus på motorisk udvikling.

Vi tilbyder læringsmiljøer med små planlagte aktiviteter samt spontane børnelege, rutiner og læringsrum, ex. dukkekrog, puderum, toiletbesøg, stillelege, kælder motorik, puslesituationer, i garderoben -påklædning, borddækning, forberedelse af frugt. Stemningsmiljøer. Kreative værksteder. Samlinger.

Børn får også plads til at lege sammen uden en voksen i rum og opnår betydningen af, at jeg kan godt selv.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

På Skovsgårdsvej vægter vi gensidig tillid og respekt, åbenhed, lydhør og plads til forskelligheder.

Forældrene ser vi, som eksperter omkring deres eget barn.

Vi vægter, at bruge hinandens viden for at støtte jeres barn bedst muligt.

Vi lytter og kommer med råd og vejledning til forældrene.

Vi har tætte samarbejdspartnere fra Sundhedstjenesten, Børn og unge og Pædagogisk Psykologisk rådgivning (PPR): tale/hørekonsulenter, motorikvejleder, ergoterapeut, fysioterapeut, psykolog, socialfaglig vejleder, specialpædagoger, sundhedsplejersker og sagsbehandlere.

Når man starter på skovsgårdsvej, er der fokus på at forældre og børn er nye og skal blive trygge ved at komme her.

Vi bakker op om børnefællesskaber, forskelligheder og legeaftaler hjemme.

Vi tilbyder altid besøgssamtale med forældre inden opstart.

Vi har et aktivt forældreråd at samarbejde med, som kommer børnene til gode. Vi har bl.a. sommerfest i juni og juletræsfest i november.

Forældrerådet giver fra festernes overskud årlige ture til legejunglen i Nyk. F for kommende skolestartere inkl. bustransport, der er indkøbt motorik puder til kælderen, der er arrangeret musik koncerter i børnehuset.

I Børnehuset Skovsgårdsvej tilbyder vi følgende forældresamtaler:

- 3-5 måneder efter opstart. (Dialoghjul i vuggestuen), (Sprogvurdering i børnehaven)
- Overgangssamtaler fra hjem til vuggestue, fra vuggestue til børnehave, fra børnehave til skole (Dialoghjul)
- Vi har overleveringssamtaler med forældre på kommende kommunale skole i februar/marts.
- Dialog samtale ca. 10 mdr. inden før-skole start pr. 1/4.
- En årlig samtale.
- Eventuelt familiedialog eller netværksmøder med andre samarbejdspartnere.
- Den daglige dialog under aflevering- og afhentningssituationer.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

I Børnehuset Skovsgårdsvej er vi bevidste om, at alle børn på tidspunkter kan være i udsat position. Vi har derfor et stort fokus på vores relations pædagogik - de voksnes tætte relations dannelser til alle børn. Vi har stort fokus på et tæt forældresamarbejde. Vi arbejder bevidst med, at alle børn skal være en del af fællesskabet og se det udviklende i det. Vi søger, at give børn gode alternativer, i stedet for et ”Nej”. Dette gør vi ved, at vise omsorg og tryghed, være nærværende, lyttende og anerkendende. Vi udviser positiv kontakt. Vi arbejder med udgangspunkt i ICDP’s samspilstemaer. Vi har øje for børnenes individuelle behov, ex. har nogen børn brug for at stå tæt på en voksen en given dag, i stedet for at måske at sidde i rundkredsen på gulvet. Vi giver mulighed for, at skærme børn efter deres behov, ex. mulighed for høreværn, en mulighed for en fast voksen ved siden af sig i spisesituationen eller barnet har lov til at trække sig til en pause. Vi skaber gode rammer, læringsmiljøer og lege. Vi tilbyder lege og aktiviteter i mindre grupper. Vi har tæt samarbejde med PPR, Børn og unge samt sundhedstjenesten.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

På Skovsgårdsvej har vi en fast gruppe for kommende skolestartere. I perioden fra september til 1. april samles børnehavens kommende skolebørn hver onsdag og torsdag formiddag med to faste voksne med henblik på at styrke overgangen til børnehaveklassen.

De voksne i børnehavegrupperne på Skovsgårdsvej har på skift ansvaret for planlægning og pædagogikken i gruppen for sammenhængen til børnehaveklassen. Man har ansvaret for 2 år af gangen, på skift, så der er altid en voksen fra året før.

I gruppen arbejdes der med:

- fællesskab og selvstændighed.
- at styrker relationerne på tværs af alderssvarende børnehave grupper, da flere af børnene skal starte på forskellige skoler, hvor nye børn igen mødes og der skal skabes nye relationer.
- temaer på dagene kan være, tilknytning til et større fælleskab, bliv klogere på 1.hjælp, besøge skoler og SFO'er og gå på skolers legepladser.
- tur til billedfabrikken i Nykøbing.
- gåture i nærmiljøet.
- rim og remser.
- at styrke børnenes fin motorik.
- at styrke børnenes udholdenhed.
- at vente på tur og give plads til andre.
- øve i selv at klæde sig på.
- at møde nye udfordringer.
- Øve sig i at være nysgerrig og undrende på eksperimenter. Ex. skabes kontakt til fysiklærere, jæger, fisker.
- tur til legejungen i Nykøbing.

Aldersgruppen knyttes sammen med et mere specifikt ansvar og selvstændighed, hvor der ydes lov til at lege ude eller i læringsrum selv.

Ud over de fastlagte formiddage (mandag og tirsdag), ser vi også her på Skovsgårdsvej sammenhængen hele dagen igennem, i rutinerne, i børneinitierede aktiviteter samt de planlagte aktiviteter.

- Vi tilbyder bl.a. lege på tværs hele dagen igennem.
- Give de ældste "ansvar" for de mindste på ture. (Holder i hånden)
- "Alene" ude eller inde.
- Øve koordinering af flere ting på en gang.
- Støtte i at skabe relationer i fællesskaber.
- Være nysgerrig på nye ting.
- Øve sig i at vente på tur og give plads til andre.

Fra forår 2021 vil vi forsøge, at have en emneuge fra kl. 9-14, hvor man kan fordybe sig endnu mere.

Vi arbejder ud fra dagtilbudsstrategien i Lolland og har fokus på de gode overgange.

Vi afholder fælles forældremøde for kommende skolebørn.

Vi har fælles evaluering i marts i børnehave grupperne.

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

I Lolland kommune har vi en dannelsesrygsæk for skoler og dagtilbud. Hvor alle børn mellem 0-16 år, får tilbudt forskellige kulturelle oplevelser.

I dagtilbud betyder det, at forskellige aldersgrupper oplever:

- Lokalt teater på biblioteket i Nakskov.
- Er på dannelsesdag på kulturfabrikken i Nykøbing F.
- Er i biografen i lokalområdet.
- Besøg på brandstationen

Herudover vil vi gerne benytte lokalområdet, så børnene får en viden om, hvor de bor og hvilke spændende ting vi har lige rundt om hjørnet.

Vi benytter nedenstående for, at højne børns nysgerrighed, udvikle deres tryghedszoner samt udvikle den sproglige opmærksomhed i deres dannelsesproces.

Vi benytter bibliotekets faciliteter.

Går tur omkring sukkerfabrikken.

Tager på tur til Lienlunds arealer.

Går på tur og leger i Svinglen.

Besøger friluftsscenen ved Nakskov uddannelsescenter.

Besøger andre børnehaver.

Besøger kirker omkring jul og påske. (Samt kan lave andre aftaler).

Samarbejde med Nakskov badminton klub.

Vi vil endvidere forsøge, at etablere kontakter med Nakskov brydeklub og andre sportsforeninger.

Samt vi undersøger muligheden for besøg af Politi og brandstation.

Og vi vil arbejde videre med besøg på museum, se vindmøller og tur til stranden ved Maglehøj.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Fysiske børnemiljø:

Vi er i proces om, at skabe flere attraktive læringsmiljøer ud fra børneperspektivet, både inde og ude.

Vi vil skabe dufte på legepladsen og flere grønne og inspirerende områder.

Vi vil skabe flere motoriske udfordrende legeområder for børn.

Vi er opmærksomme på, at begrænse støjniveauet i dagligdagen:

- Tæpper på gulve.
- ”Lyddæmpende” duge på bordene.
- Dupper under stolene.
- Læringsmiljøer på gangene.
- Små legemiljøer på stuen.
- Reoler til afgrænsninger.
- Børn i mindre grupper.

Psykiske børnemiljø:

Vi taler pænt til hinanden og har fokus på god omgangstone.

Der er plads til forskelligheder, vi forklare og taler med børn om det. Forskellige børn har brug for forskellige ting og aftaler.

Humør smitter. Vi smitter med vores gode humør.

Vi er optaget af fantasi og nysgerrigheden hos børn.

Plads til forskellige stemninger, både inde og ude.

Børn kan være ”alene” inde og lege, ”alene” i kælderen og ”alene” ude på legepladsen. (minimum 2 børn og maksimum 6 børn, med aftaler og løbende opsyn)

En gang om året har vi en børnemiljø undersøgelse, som kommende skolestartere børn svarer på og som vi handler ud fra.

Æstetik:

Udsmykning af børnenes optagethed. Ex. arbejde med dinosaurer, deres tegninger hænges op.

Løbende ændringer i læringsmiljøer efter børnenes optagethed.

Tilgængeligt legetøj, som er i synligt og i børnehøjde.

Fokus på overskueligheden af legematerialer på stuerne.

Grønne planter på stuerne samt på legepladserne.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Eksempler fra vuggestuen:

Rutiner:	Planlagte aktiviteter:	Børne initierede lege:
<p>Vi hjælper børnene med at sætte ord på deres følelser.</p> <p>F.eks. ”jeg kan godt se, at du bliver ked af det, men mor skal på arbejde og komme igen”</p> <p>”Det kan du godt lide, så får du en tur til”</p>	<p>Vi vægter at børnene deltager aktivt i vores aktiviteter og at hvert barn anerkendes for det de kan. Samtidig er vi opmærksomme på, at hvis børnene ikke har lyst til at være med til det vi skal, kan de se på og evt. komme og være med, når de har set tingene lidt an.</p>	<p>Når vi leger på stuen, taler vi med børnene, om det der foregår og hjælper dem med at sige til og fra over for hinanden.</p> <p>Hvis der er brug for det, kommer vi med nye ideer, til hvordan selve legen kan videreudvikles. f.eks. børnene leger i legekøkkenet og vi viser dem, hvordan man vasker op, rører</p>

<p>Hvis de tager legetøj fra en anden som bliver ked af det, siger vi ”Prøv at se han bliver ked af det, kan du aflevere det tilbage” og så hjælper vi med, at finde noget andet legetøj til barnet i stedet.</p> <p>At børnene fra start i vuggestuen føler sig set og hørt og at de er trygge.</p> <p>I vuggestuen træner vi renlighedstræning med børnene fra ca. 2 års alderen og vi hjælper børnene med at tage tøj af og på for at øve deres selvhjulpethed.</p>	<p>Vi øver børnene i at vente på tur, f.eks i forbindelse med påklædning inden vi skal på legepladsen, når vi laver sanglege, maler og lign.</p>	<p>i gryden eller udvider legen med, at nu skal vi til brugsen for at hente mælk osv.</p>
--	--	---

Eksempler fra børnehaven:

Rutiner:	Planlagte aktiviteter:	Børne initierede lege:
<p>Vi møder børnene om morgenen ved at hilse på dem med navn, øjenkontakt og et smil så børnene føler sig set, det samme når der bliver taget afsked.</p> <p>Det er vigtigt at børnene føler sig inddraget/har en aktiv rolle på stuen. Vi anerkender børnene i det de gør og opmuntre ex. til at mestre en lille opgave. Eks. Ved at stå frem til samling, selvhjulpethed osv.</p> <p>Derfor inddrager vi børnene i de praktiske rutiner på stuerne. Om morgenen på stuen, gør vi sammen med børnene stuerne klar og hyggelig til leg. Vi dækker bord sammen og taler om, hvad vi skal bruge. De opmuntres og anerkendes for</p>	<p>Vi hjælper børnene, når de deltager i de forskellige aktiviteter f.eks. at lære en bestemt sang, en bestemt leg eller færdighed. Vi roser og anerkender deres formåen og opmuntre dem til at rykke deres grænser.</p> <p>Vi inddrager børnene og giver plads til medbestemmelse f.eks. hvad der skal foregå til samling/aktiviteter, indkøb af legetøj, ture ud af huset.</p> <p>Børnene vælger skiftevis en leg og står for den, så de er ”på” under legen (evt med hjælp fra en voksen).</p>	<p>Vi guider børnene i legene med at sige til og fra over for hinanden f.eks. kan vi være en del af legen og kan byder ind med guidning, når det bliver svært for børnene at lege sammen. Det kan også være at legen har brug ”nye input” eller at der er brug for, at vi hjælper børnene med at spørge, om andre børn har lyst til at være med i legen</p> <p>Vi tilbyder legemiljøer, som er børneinspireret hvor f.eks. at børnene har mulighed for at en leg kan fortsætte efter spisningen.</p> <p>Børnene forhandler om roller i legen.</p>

det f.eks. må borddækkerne vælge en leg, når de andre børn skal rejse sig for at finde deres pladser ved bordet.		Vi guider/hjælper børnene i konflikt håndtering under deres leg og med at give input til deres lege.
--	--	--

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Eksempler fra vuggestuen:

Rutiner:	Planlagte aktiviteter:	Børne initierede lege:
<p>Vi giver nærvær og omsorg, så barnet kan opnå tryghed og tillid i relationer til både voksne og andre børn i dagtilbuddet.</p> <p>Vi aflæser barnets signaler og grænser.</p> <p>Børnene inddrages og opmuntres til at være aktiv deltagere i fællesskabet f.eks. hvis et barn ikke kan nå et stykke legetøj, kan vi spørge et andet barn ”kan du måske hjælpe?”.</p>	<p>Vi øver os i at hjælpe hinanden når vi f.eks. skal ud og gå. Vi holder i hånd.</p> <p>Vi øver os i at vente på tur.</p> <p>Vi veksler mellem at være i små og store grupper og imellem at være i grupper med nogle på sin egen alder eller nogle ældre/ynge – som man kan spejle sig i el. hjælpe m.v.</p>	<p>Børnene støttes i at danne venskaber og være en del af fællesskabet.</p> <p>Vi guider børnene i deres lege og indgår i det omfang det er nødvendigt.</p> <p>Vi viser dem, hvordan de kan gå fra parallel lege til at lave små rollelege med andre.</p> <p>Vi hjælper børnene med at løse konflikter.</p>

Eksempler fra børnehaven:

Rutiner:	Planlagte aktiviteter:	Børne initierede lege:
<p>Vi guider og vejleder børnene i, hvordan de kan deles om og samarbejde i de forskellige opgaver, der ligger i at dække bord og gøre klar til madpakker.</p> <p>Vi opfordrer børnene i at lytte til hinanden f.eks. ved spisningen.</p> <p>Gøre børnene opmærksom på hinandens kompetencer og ideer til, hvad man kan lege og være en god kammerat.</p> <p>Vi øver børnene i at forstå hinanden og derudfra også løse evt. konflikter.</p>	<p>Vi øver rigtig meget det at vente på tur og ikke afbryde når andre snakker, i vores generelle dagligdag i børnehuset. Men bestemt også under planlagte aktiviteter.</p> <p>Vi har f.eks. Et emne kørende omkring 'hvem er jeg', hvor vi blandt andet snakker om børnenes familier. Her er det et barn af gangen der snakker og har evt. en dialog med den voksne, i mens de andre børn lytter og venter på tur. Dette kan godt være meget svært, hvis der f.eks. er ligheder mellem det barn der snakker og en af de andres familier.</p> <p>Feks. gennem forskellige aktiviteter og lege guider vi børnene i at lave aftaler, overholde regler og f.eks. også lære at tabe.</p> <p>Vi lytter til børnene og giver dem medindflydelse og valgmuligheder.</p>	<p>I leg øver børnene sig på at forhandle, indgå kompromis, samarbejde, mærke sig selv og håndterer konflikter hensigtsmæssigt og vi voksne guider dem i dette, når der er behov for det. F.eks. når børnene leger slåskamp, løbe hurtigst osv. guide vi dem, i hvordan legen kan leges uden at nogen bliver ked af det.</p> <p>F.eks. hvis 2 drenge er blevet uvenner over et stykke legetøj, hjælper vi børnene til at finde en løsning. Det kan være en aftale om at A først har legetøjet i 5 min og derefter er det B's tur til at lege med legetøjet.</p> <p>Eller vi kan komme med forslag til en leg, de kan lege sammen med det givent stykke legetøj.</p>

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Eksempler fra vuggestuen:

Rutiner:	Planlagte aktiviteter:	Børne initierede lege:
Sætter ord på børnenes hverdag hele dagen igennem. f.eks. på badeværelset taler vi med børnene om deres tøj, kroppen, mens de bliver skiftet. I garderoben sætter vi ord på hvad børnene gør. F.eks. ”nu skal du have jakke på, støvlerne står nede under hylden”. Vi stiller åbne spørgsmål og hjælper med at danne små sætninger f.eks. et barn peger og siger ”fugl”, den voksne siger ”ja der er en fugl” ”hvor tror du den flyer hen?” Vi tæller f.eks. til tre hver gang, vi skal synge en sang.	Til vores samling, siger vi børnene navne og de ældste øver sig i at sige ”jeg er kommet”, når deres navn bliver nævnt, og de yngste siger ”ja” når deres navn bliver nævnt. Til samling synger vi den samme velkomstsang hver gang for at styrke fællesskabet og skabe glæde ved at genkende det, som skal ske. Vi synger fagtesange og læser bøger med fokus på børnenes ordforråd og sætningsopbygning. I vinterhalvåret har vi en fast ugedag i kælderen, hvor vi har sang og musik forløb.	Vi guider og vejleder børnene i deres lege og hjælper dem til at indgå i samspil med hinanden. F.eks. når et barn i legekøkkenet kommer og giver os noget legemad siger vi f.eks. ”måske Charlie også vil smage”, vi finder legemaden og hjælper dem med at lave et selskab ud af det som de har gang i og flere børn bliver inddraget i legen, hvor de giver hinanden mad og deles om tingen. Vi sidder ved siden af legen og hjælper dem med at sætte ord på, hvis der bliver brug for det.

Eksempler fra børnehaven:

Rutiner:	Planlagte aktiviteter:	Børne initierede lege:
<p>Vi sætter ord på hvad vi foretager os i rutinerne f.eks. når vi skifter bleer, dækker bord, tager tøj af og på. F.eks. ”Du lyner din lynlås op, kan jeg se” eller ”vi stiller tallerkner på bordet” Vi taler om hvad der skal bruges når vi dækker bord, sætter begreber på som bestik, service osv.</p> <p>Vi praktiserer ofte mindst 5 turtagninger i det sproglige møde med barnet for at udvikle dialog samt sætte flere ord på.</p>	<p>Vi forbereder børnene på hvad vi skal og hvad vores aktiviteter går ud på. Hvis der er ord som børnene ikke kender, visualiserer vi disse ved at vise billeder til børnene. Vi er opmærksomme på at inddrage alle i gruppen, så det ikke kun er de få der deltager. f.eks. projekt med akvariefisk.</p> <p>I hverdagens læringsmiljøer synger og læser vi, og siger rim og remser, vi taler om hvilke bogstaver der er i vores navne og hvor mange år vi er.</p> <p>Det gør vi bl.a. også ved, at vi er i små grupper, hvor vi beskæftiger os med rim og remser, historie-fortælling, turtagning f.eks. bruger fagter til de yngste, laver historiefortælling ud fra billeder.</p> <p>Når vi går tur taler vi om det som vi møder på vores vej</p>	<p>Vi sætter ord på hvad vi gør, samt stiller åbne spørgsmål til barnet, venter på svar.</p> <p>Vi hjælper børnene med at finde på gode løsninger via sproget.</p> <p>Børnene bruger sproget til at tale med hinanden under leg f.eks. når de kommer med nye ideer og input til legen.</p> <p>Vi ser børnene bruge sproget ved konflikthåndtering i legene f.eks. at de formår at løse mindre konflikter selv.</p>

Hvordan udvikling?

Herunder, hv

- Understøtt
- Tager udg
- Ses i sam

Ex. fra vugge

Rutiner:

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Eksempler fra vuggestuen:

Rutiner:	Planlagte aktiviteter:	Børne initierede lege:
<p>Når vi skifter børnene, taler vi om de forskellige kropsdele, vi taler om koldt og varmt vand. Vi øver af og påklædning og øver i at sidde på toilet.</p> <p>Når vi spiser tilbyder vi børnene at bruge bestik,</p> <p>I vores dagligdag har vi fokus på fin-og grov motorikken ved at tilbyde børnene bestik når vi spiser, vi leger med perler og puslespil.</p> <p>Vi leger tumlelege på madrasser og hopper ned på madrassen fra sofaen.</p>	<p>Vi har massage forløb, hvor børnene lærer deres krop at kende, vi arbejder med sansekasser, leger bevægelseslege, laver forhindringsbaner, både ude og inde. Vi går tur i skoven og leger på naturlegepladsen og ser på anemonerne blomstre, vi dufter til dem og rører ved dem.</p> <p>Vi har motorikforløb i kælderen.</p>	<p>Børnene leger i sandkassen, hvor de udforsker deres krop, de rutsjer, cykler og gynger. Her hjælper vi med at de udfordre sig selv.</p> <p>Børnene leger udenfor i alle slags vejr, de hopper i vandpytter og leger med vand.</p> <p>Børnene finder smådyr på legepladsen, og undersøger dem ved at røre ved dem. Vi undrer os sammen med dem om det som de finder.</p>

Eksempler fra

Rutiner:

Vi øver børnene i at bruge hjælpemidler i af og på klædning om det som de har brug for. Sætter ord på tingene og taler om hvordan det fungerer som optagelse af lyd, lugt, smag, ser, sveder, mærker efter.

Vi leger sammen med børnene hvor børnene får massage. Børnene lærer om kroppen, hvor vi kan røre ved dem til at stimulere dem.

Børnene kommer til at kende sig selv, løber, går og leger i sandkassen.

Vi går ture i nærmiljøet, hvor børnene øver sig i at færdes ude i naturen.		
--	--	--

Eksempler fra børnehaven:

Rutiner:	Planlagte aktiviteter:	Børne initierede lege:
<p>Vi øver børnene i at blive selv-hjulpne i af og påklædning. Taler om det som de nu kan. Sætter ord på deres kropsdele og hvordan det føles i forhold til det som optager dem f.eks. jeg fryser, sveder, smage på noget, mærker efter om de er tørstige.</p> <p>Vi leger sanglege, siger remser hvor børnene giver hinanden massage. Børnene leger i kælderen, hvor vi har puder og gynger til at stimulere deres grov motorik</p> <p>Børnene kommer ud og bevæger sig, løber, gynger, rucher, klatrer, cykler og leger i sandkassen.</p>	<p>Til samling laver vi gerne bevægelseslege med børnene. Gerne nogle hvor børnene får brugt både deres balancesans og deres koordination - f.eks. 'Hoved-skulder-mave-mås' eller 'hovedet op og hovedet ned'</p> <p>Vi har motorik og massageforløb i kælderen.</p> <p>Vi hopper på trampolin, hvor vi også øver turtagning, spiller bolde, hvor vi taler om hvor langt man kan kaste og sparke. Vi taler om kroppen bl.a. om hvor forskellige vi er og måler hinanden osv.</p>	<p>Børnene leger i kælderen med puder. Vi udvikler legen ved at lave motorikbaner.</p> <p>Vi stille forskellige ting til rådighed for børnene, som kan stimulere sanserne og bevæge kroppen.</p> <p>F.eks. har vi en kasse med bønner i forskellige størrelser og farver, som børnene leger med. (de forskellige farver og størrelser er med til at gøre dem visuelt appellerende for børnene) Her kan børnene mærke de forskellige former/størrelser og mærke den bløde/glatte overflade og herigennem få stimuleret taktilsansen. Børnene bruger også bønnerne til at sortere dem i farver/størrelser og får herigennem øvet/styrket deres finmotorik.</p>

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Eksempler fra vuggestuen:

Rutiner:	Planlagte aktiviteter:	Børne initierede lege:
<p>Vi sætter ord på og taler om årstiderne, vejret omkring os, smådyr, osv.</p> <p>Vi taler med børnene om hvilket tøj de skal have på, som passer til forskelligt vejr og årstid.</p> <p>Vi går ud og leger på legepladsen hver dag, hvor vi f.eks. hopper i vandpytter, leger i sandkassen med at lave sandkager og graver kanaler.</p>	<p>Vi laver aktiviteter i forhold til de forskellige årstider f.eks. bygge/lave en snemand, har krible krable tema om insekter.</p> <p>Har tema om f.eks. æbler, hvor vi plukker æbler, laver æbletryk, dufter/smager på æbler osv.</p> <p>Vi går ture i nærmiljøet f.eks. skoven, friluftscenen mv.</p>	<p>Børnene leger med vand på legepladsen, hopper i vandpytter, får mulighed for at fornemme at man bliver våd når man løber igennem en vandpyt.</p> <p>I sandkassen leger børnene med sand, vi taler om at sand kan være tungt/let og vådt/tørt.</p> <p>Vi laver snebolde sammen med børnene og kaster med dem. De prøver om de kan ramme de voksne.</p>

Vi taler med børnene om farver og forme som vi møder i naturen.		
---	--	--

Eksempler fra børnehaven:

Rutiner:	Planlagte aktiviteter:	Børne initierede lege:
Børnene er på legepladsen hver dag. Når vi skal ud taler vi om hvordan vejret er, hvilket tøj de skal have på. De øver sig i, at mærke efter selv.	Vi har temaer om vind og vejr, taler om hvorfor det regner, sner osv. Vi undres sig sammen med børnene om f.eks. hvorfor noget kan være tungere end andet f.eks. en spand med blade og en spand med sand. Vi lave forsøg med fælder f.eks. kartoffel fælder osv.	Vi følge op på børnenes undren over det, som de finder i naturen, udforsker og udvide deres viden om dette. Vi kobler lege på det, som de finder, tage billeder, arbejde kreativ videre med det f.eks. de finder edderkopper eller mariehøns.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Eksempler fra vuggestuen:

Rutiner:	Planlagte aktiviteter:	Børne initierede lege:
<p>Vi holder samling hver dag, hvor vi bl.a. snakker med børnene om deres egne og deres forældres navne, vi kalder børnene op og de skiftes til at vælge en sang.</p> <p>Vi har papir, farver m.m. til rådighed, som børnene kan benytte, når de har lyst.</p>	<p>Vi klippe, klister og synger omkring de forskellige højtidler og traditioner i løbet af året.</p> <p>Vi går i kirke til jul.</p> <p>Vi går på biblioteket både spontant og som en del af samarbejdet med biblioteket og dagplejerne i projekt ”Godt Begyndt”.</p> <p>Vi leger med og eksperimenterer med forskellige materialer som ler, modellervoks, sand, mudder, slim m.v.</p>	<p>Vi øver os i at være sammen om f.eks. spil.</p> <p>Vi lærer at deles om de ting der indgår i legene, vi skiftes og venter på tur.</p> <p>Vi leger sanglege.</p> <p>Øver os i at modtage en besked og være aktivt deltagende samt hjælper hinanden.</p> <p>De ”store” agerer rollemodeller for de ”små”.</p>

	Vi deltager i sambaoptog i Nakskov mm.	
--	--	--

Eksempler fra børnehaven:

Rutiner:	Planlagte aktiviteter:	Børne initierede lege:
<p>Vi bruger billeder til hverdags situationer.</p> <p>Vi lytter til børnenes fortællinger om det, som de hver især er optaget af derhjemme.</p>	<p>Vi maler med børnene, det kan f.eks. være noget, som vi har samlet i skoven, og vores tema er natur. Ud fra det som vi har samlet, sætter vi fantasien i gang og klipper og maler dyr og figurer.</p> <p>Vi slår katten af tøndem, går i kirke, holder julesamling, laver julegaver med børnene til deres forældre, fejre børnenes fødselsdage osv.</p> <p>Vi holder sommerfest og juletræsfest.</p> <p>Vi gør brug af diverse lokale kulturtilbud. F.eks. Børnebiffen og billedfabrikken igennem Dannelse-ryksækken - teaterforestillinger mv. på biblioteket og det årlige Sambaoptog i byen.</p> <p>Vi maler / klipper / klistre med mange forskellige materialer.</p> <p>Vi samles 2 gange om dagen og leger nogle forskellige sanglege eller siger rim/remser - gerne med nogle fagter eller bevægelser til.</p> <p>Vi læser højt fra bøger og laver bordteater om nogle af historierne, hvor børnene bliver inddraget.</p>	<p>Vi har udklædningstøj frit til gængeligt, som børnene kan benytte, når de leger.</p> <p>Vi giver børnene mulighed for at afprøve og benytte forskellige materialer f.eks. modeller-voks, sand, vand, magneter, klodser, puslespil m.m.</p> <p>Børnene har mulighed for at klippe og klistre frit med diverse materialer.</p> <p>Vi støtte dem i deres lege f.eks. hjælper dem med at viderefortælle historier til de andre børn eller deres forældre. Vi hjælper med at udvikle deres leg og styrke deres fantasi.</p> <p>Børnene har mulighed for at vælge mellem forskellige typer bøger, som de frit kan læse i. (Eventyr, rim og remser, mv.)</p>

--	--	--

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

I Børnehuset Skovsgårdsvej ser vi evaluering som en nødvendig del for en pædagogisk praksis i udvikling.

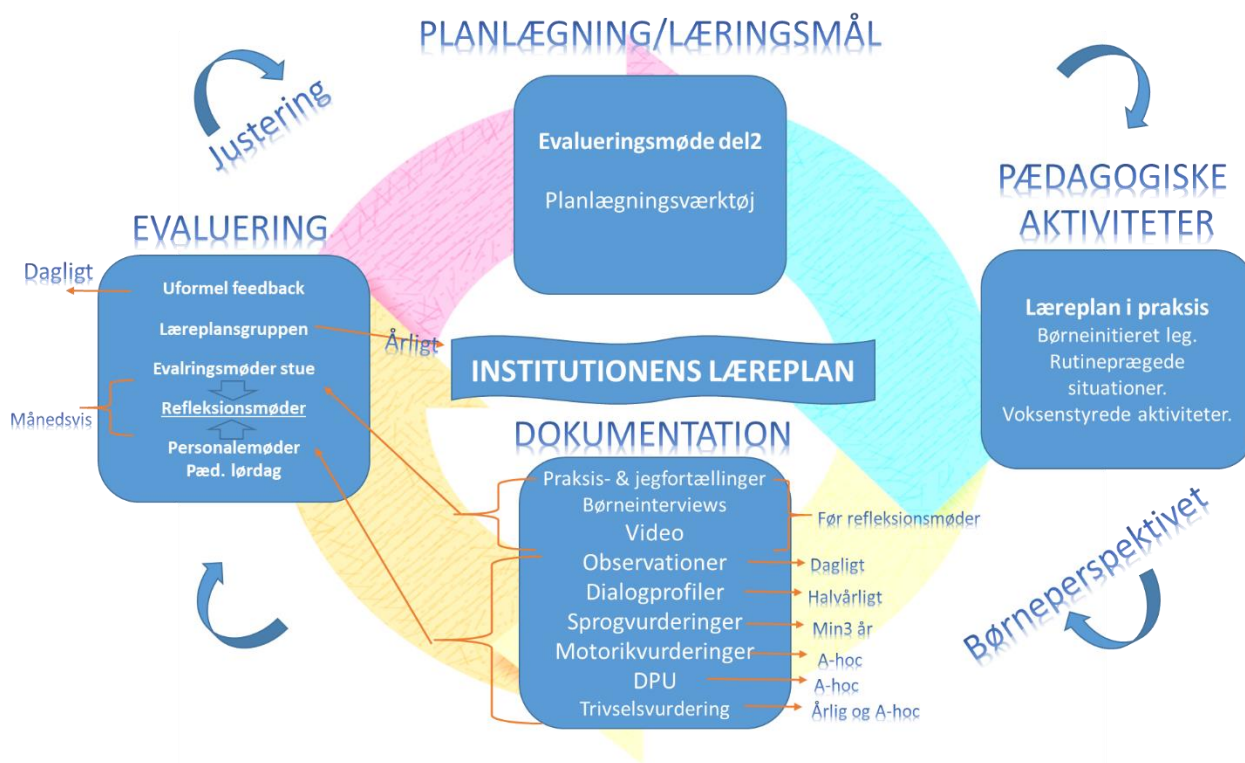
Vi skelner mellem evaluering af det pædagogiske læringsmiljø på den ene side, og barnets progression på den anden. Illustrationen viser sammenhængen mellem planlægning, evaluering og dokumentation.

Den samlede dokumentation og denne læreplan, er baggrunden for planlægning af hverdagens pædagogik, så vi sikrer, at både voksenstyrede, børneinitierede og rutineprægede situationer gennemgår en didaktisk pædagogisk refleksion, samt at læreplanen er til stede hele dagen.

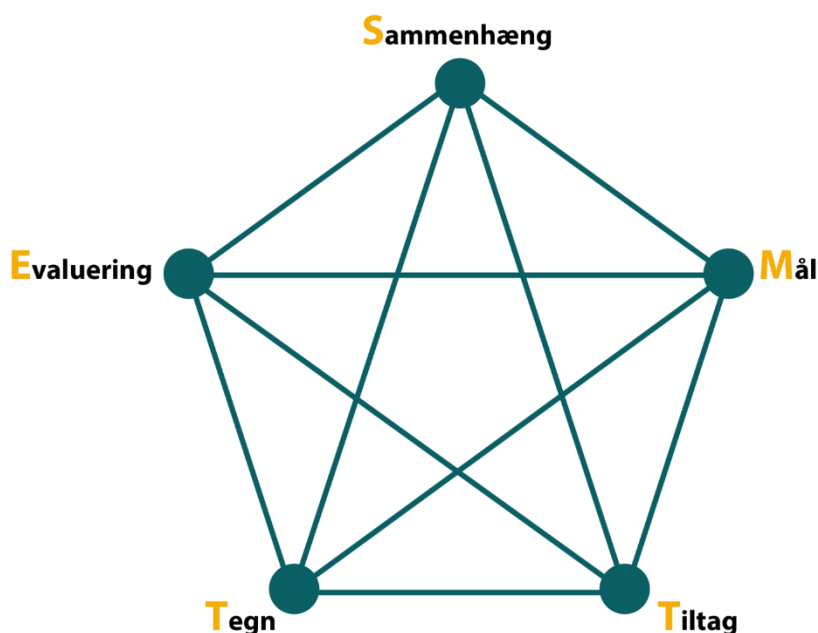
Evalueringskulturen finder sted følgende steder:

- Den daglige feedback kultur.
- Refleksionsmøder månedsvis, hvor udvalgte temaer behandles i et undersøgende og nysgerrigt sparringsrum.
- Evalueringsmøder hver 2. mdr. Her udvælger grupperne elementer til løbende evaluering og fremtidig planlægning.
- Personalemøder 6 gange om året, hvor vi evaluere og sætter retning.
- Pædagogisk lørdag i februar mdr. til fordybelse og arbejde med relevant pædagogisk emne inden for den styrkede pædagogiske læreplan.

- Læreplansgruppen. Vi har nedsat en gruppe af pædagoger, som har fået ekstra uddannelsesindhold omkring den nye læreplan. Denne gruppe evaluerer årligt på Børnehusets læreplan og dens sammenhæng til praksis. Samtidig tager gruppen stilling til proces for opmærksomhedspunkter fra tilsynsrapporten.

Fælles SMTTE-modeller for vores pædagogiske rutiner:

SMTTE-model: De pædagogiske måltider for vuggestuen.

Sammenhæng: (Hvad er vilkårene?)

Som udgangspunkt spiser vi i så små grupper som muligt, fordelt i forskellige rum, så det bliver overskueligt for børnene. Vi oplever f.eks at vi har børn som har svært ved at sidde i/på stolen.

Mål: (Hvad vil du gerne opnå?)

- At børnene får lyst, mod og vilje til på egen hånd at træffe valg, der tilgodeser trivsel og sundhed – at de lærer sunde kostvaner, samt at spise varieret.
- At der udvikles etiske og sociale spilleregler, således at de kan begå sig ved måltider sammen med andre.
- At man hjælper hinanden og udviser respekt.
- At der opnås færdigheder til at blive selvhjulpne.
- At børnene oplever samhørighed og fællesskab.
- Øve finmotorik
- At børnene smager og rører ved forskellige konsistenser, oplever koldt/varmt, blød/hård
- Matematisk tænkning: Størrelser, mængder, former • Børnene får udvidet deres ordforråd, sætter ord på deres behov, ikke kun med lyde og gestik.

Tiltag: (Hvilke handlinger skal du igangsætte for at nå målet?) • vi sidder i små grupper og spiser, så vi bedre kan samtale og alle kan blive hørt.

- Vi sætter ord på det, vi gør under spise situationen. (Tallerkener, bestik, maden osv.)
- Børnene lærer og vente på deres tur til at få mad.
- Et-to barn/børn hjælper til med at dække bord, er med til at dele rundt
- Vi benævner maden, former osv. til de store børn

- Børnene får serveret en smule af alt maden, muligheden for at smage lidt af det hele
- Sørger for at få tilpasset portionerne for hvert enkelt barns behov (et småt spisende barn får 1/3 del i forhold til andre)

Tegn: (Hvordan kan du se, at du er på vej imod målet?) • Vi kan se vi nærmer os målet, når de bliver bedre til, at vente på tur.

- Når de får lyst til at spise en masse nyt og spændende mad.
- At de lærer en masse nye ord og taler sammen omkring bordet.
- At børnene begynder og kunne sidde længere ved bordet
- Vi ser børnene smager på mere forskelligt og nyt
- Vi oplever at børnene spejler sig i hinanden, og forsøger derefter at gøre det samme
- At børnene begynder at sætte ord på deres behov (mere mad, mere mælk, tørstig)

Evaluerings: (Nåede du dit mål? – Hvorfor/hvorfor ikke?)

SMTTE-model: De pædagogiske måltider for børnehaven

Sammenhæng: (Hvad er vilkårene?)

I børnehaven fordeler vi børnene i små grupper ved bordene. Vi bruger også Haletudsernes værksted og Spiloppernes gl. køkken. Der vil være nogle børn som vil kunne sidde alene uden en voksen.

Mål: (Hvad vil du gerne opnå?)

Overordnet er læringsmålet for børnene omkring dagens måltider

- at børnene får lyst, mod og vilje til på egen hånd at træffe valg, der tilgodeser trivsel og sundhed, - at de lærer sunde kostvaner, samt spise varieret.
- At der udvikles etiske og sociale spilleregler, således at de kan begå sig ved måltider sammen med andre.
- At man hjælper hinanden og udviser respekt.
- At der opnås færdigheder til at bliver selvhjulpen.
- At børnene oplever samhørighed og fællesskab.

Tiltag: (Hvilke handlinger skal du igangsætte for at nå målet?)

- Børnene er på skift med til at sætte service på rullebordene og dække bord. Vi skal her have fokus på at sætte ord på det som de skal være med til f.eks. hvor mange tallerkener og kopper de skal tælle til og hvad de forskellige ting hedder.

- Børnene vil blive præsenteret for og opfordre dem til at tage lidt af de forskellige retter, og de bestemmer selv om de vil smage på maden. Børnene øver sig i at blive selvhjulpne ved, at de selv øser mad op på deres tallerkner, vi hjælper dem med at dette, så der er mad til alle. Vi opfordre børnene til at spørge efter tingene f.eks. "vil du give mig vandkanden". Vi taler om det som bliver serveret f.eks. overbegreber som grønsager, frugter, kød, farver på de forskellige ting osv.
- Vi sidder i små grupper ved bordene, i nogle situationer vil der være faste pladser for børn og personalet.
- Der vil være mulighed for, at kunne have samtaler, hvor der er fokus på mindst 5 turstagning i dialogen, i denne kan bruges åbnede spørgsmål som f.eks. "hvordan spiser I derhjemme" eller "Hvem skal I lege med, når I kommer på legepladsen" dette kunne uddybes med "hvad/hvordan skal I lege legen"
- I dialogerne er der mulighed for at have fokus på den matetematisk tænkning som f.eks. størrelser, forme og mængder som f.eks. den runde tallerken, vandkanden er let/tung, agurkerne er i forskellige længder osv.
- At i løbet af en uge skulle man gerne have nået alle områder, så vidt der er muligt

Tegn: (Hvordan kan du se, at du er på vej imod målet?)

- Børnene benævner de forskellige ting, og prøver at tælle til det antal som de skal gøre klar til.
- Vi ser at børnene prøver at smage på forskelligt og nyt mad.
- Børnene spørge hinanden om række de forskellige ting til hinanden. De bliver selvhjulpne under og efter spisningen.
- Vi hører børnene føre længere dialoger indbyrdes, det kunne være om maden, hvad de har leget om formiddagen eller hvad de evt. vil lege sammen efter spisningen.
- Vi ser at de fortsætter dialogerne og aftalerne efter spisningen.
- Vi hører børnene bruge den matetematisk tænkning i andre aktiviteter end spisningen.

Evaluerings: (Nåede du dit mål? – Hvorfor/hvorfor ikke?)

SMTTE-model: Når vi er i garderoben med vuggestue børn

Sammenhæng: (Hvad er vilkårene?)

Vi vil i vuggestuen have fokus på at børnene bliver mere selvhjulpne. Det vil vi gøre ved at opmuntre børnene til at hjælpe til i garderoben. Vi vil skabe genkendelige rutiner for børnene ved at være tydelige og italesætte situationen.

Da vi i vuggestuen er meget udenfor, betyder det også at der hver dag bliver brugt tid på at tage overtøjet af og på i garderoben. Ved at børnene bliver mere selvhjulpne, vil ventetiden i garderoben mindskes og børnene vil have mere tid til at lege udenfor.

Mål: (Hvad vil du gerne opnå?)

- Børnene lærer at mestre forskellige krav og udfordringer i vuggestuen
- Børnene kan og vil selv
- Børnene bliver parate til overgangen fra vuggestue til børnehave
- Børnene bliver mere selvhjulpne (udvikle fin og grovmotorik)
- Børnene lærer at bede om hjælp (ved at sige "vil du hjælpe mig")
- Opmuntre børnene til at hjælpe hinanden
- Lære at vente på tur

Tiltag: (Hvilke handlinger skal du igangsætte for at nå målet?)

- Vi italesætter og forbereder børnene på hvad der skal ske - Vi sætter ord på børnenes handlinger
Vi opfordrer børnene til selv:
- At øve sig i at vente på hinanden og hjælpe hinanden (Sprog)
- At sætte ord på egne behov
- At hjælpe med at finde deres overtøj
- At hjælpe med at få overtøjet af og på
- At hjælpe med at hænge deres tøj på plads efter brug

Tegn: (Hvordan kan du se, at du er på vej imod målet?)

- Børnene får et øget selvværd i forhold til at kunne tingene selv
- Børnene tager initiativ og viser lyst til selv at gøre tingene
- Børnene får mod på mere – nye udfordringer
- Børnene hjælper hinanden og har øje for hinanden
- Børnene spørger om hjælp og giver udtryk for deres behov (f.eks. sko på, jakke på osv.) - Børnene mestrer dagligdagens fysiske udfordringer

Evaluerings: (Nåede du dit mål? – Hvorfor/hvorfor ikke?)

Vi vil evaluere på hvordan det går og om noget skal justeres, og vi vil i vuggestuen evaluere på, hvad vi kan tage med videre som en del af hverdagen.

Sammenhæng: (Hvad er vilkårene?)

- Fysiske rammer – en smal, lang gang.
- Placering af ting – kan barnet nå?
- "Hjælpe stationer" hvor placerer de voksne sig?
- Send børnene ud i mindre hold for at undgå kaotiske situationer/tabt overblik.

SMTTE-modellen: Garderobesituationen for bh. gruppen

Mål: (Hvad vil du gerne opnå?)

- At garderobe situationen bliver en læringssituation hvor der er mulighed for at udvikle børnenes selvstændighed/selvhjulpenhed.
- Øve børnene i at lyne lynlås, tage sko på selv, og huske helheden (først sko, så jakke, så eventuelt hue og vanter)
- Mere ro på gangen, der giver mulighed for dialog og bevidsthed – øget ordforråd i dialogen omkring barnets tøj (farver, årstid m.m.)

Tiltag: (Hvilke handlinger skal du igangsætte for at nå målet?)

- Send maks. 6 børn ud af gangen.
- Struktur og rutiner før/efter frokost – bleskift, oprydning. Første voksen tager første hold med ud på legepladsen, næste voksen tager næste hold, og sidste voksen som er inde og sørger for sovebørn og rengøring efter mad, holder et øje med de børn der kan ende med at blive hængende på gangen.

Tegn: (Hvordan kan du se, at du er på vej imod målet?)

- Bedre flow
- Udvikling i selvhjulpenhed
- Børn hjælper børn

Evaluering: (Nåede du dit mål? – Hvorfor/hvorfor ikke?)